

Miljørettet helsevern i Grenland

Bamble

Drangedal

Kragerø

Porsgrunn

Siljan

Skien

Miljødirektoratet
Mari Bjørhei
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref.
2025/2035

Vår ref.
25/7425 - 2

Dato
26.08.2025

Statusrapport på gjennomføring av tiltak i handlingsplanen for luftkvalitet – tilbakemelding fra Målenettverket for lokal luftkvalitet i Grenland

Vi viser til deres brev datert 13.06.25 (deres ref. 2025/2035) angående rapportering av status på gjennomførte tiltak i handlingsplanen for luftkvalitet.

Gjeldende tiltaksutredning for Skien, Porsgrunn og Bamble kommuner ble vedtatt i 2022 (vår ref. 22/03826-6), og er det som ligger til grunn for Målenettverket for lokal luftkvalitet i Grenland sitt arbeid med lokal luftkvalitet. I forrige statusrapport sendt til Miljødirektoratet i 2023 (vår ref 23/17179-2) ble det rapportert at det i 2022 ikke var noen overskridelser av grenseverdiene i forurensningsforskriften. Norsk institutt for luftforskning (NILU) oppdaget i 2023 en feil i deres database for årene 2021-2023, noe som resulterte i at flere svevestøvverdier automatisk ble registrert lavere enn reel verdi. Etter korrigering av feilen viste det seg at vi fikk overskridelse av grenseverdien for PM₁₀-årsmiddelverdi i 2022. Per 1. august 2025 har Grenland fra og med 2022 hatt 3 overskridelser av grenseverdier for årsmiddel i forurensningsforskriften kapittel 7. Tabell 1 viser fordelingen av overskridelsene.

Tabell 1: Oversikt over hvilke år vi har hatt overskridelser av grenseverdiene for årsmiddel av PM₁₀ og PM_{2,5}.

År	2022 (årsmiddel)	2023 (Årsmiddel)	2024 (Årsmiddel)
PM ₁₀	21 µg/m ³	Ingen overskridelser	22 µg/m ³
PM _{2,5}	Ingen overskridelser	Ingen overskridelser	11 µg/m ³

I 2024 ble det målt mer svevestøv enn det som har vært normalen de siste årene til tross økt fokus på støvreduserende tiltak langs veinettet. Noe av økningen kan trolig forklares med naturlig variasjon i ulike metrologiske parametere, samt økt bakkenær forurensning grunnet inversjon i januar 2024. I tillegg kan transport av løsmasser i forbindelse med bygging av ny E18 ha ført til økt mengde støv langs veinettet. Særlig langs Riksveg 36. fra Skjelsvikdalen til Nenset grustak ble det observert store mengder støv i og langs veibanen gjennom store deler av 2024. Lensmannsdalen målestasjon ligger langs denne strekningen. Miljørettet helsevern i Grenland og Statens vegvesen hadde i 2024 flere møter med Nye Veier angående støvproblematikk og behov for støvreduserende tiltak.

Postadresse
Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 Porsgrunn

Besøksadresse
Rådhusgata 7, 3901 Porsgrunn
www.porsgrunn.kommune.no

Telefon: +47 35 54 70 00

Epost: postmottak@porsgrunn.kommune.no

Bankgiro: 71470508005
Org.nr.: 939991034

Målestasjonen Knarrdalstranda har over flere år ligget rett under grenseverdien for PM_{2,5}-årsmiddel på 10 µg/m³. I 2024 var det en lengre inversjonsperiode i januar over Sørøst Norge som førte til at luftforurensning ble akkumulert ved bakkenivå. Det ser ut til at denne inversjonsperioden bidro til at PM_{2,5}-nivået i 2024 overskred grenseverdien.

Status for tiltakene for perioden 1. januar 2023 - 1. september 2025 er at Målenettverket for lokal luftkvalitet i Grenland følger opp overvåkingen som beskrevet i planen. Målenettverket varsler veieiere ved fare for overskridelser og veieierne vurderer iverksetting av aktuelle tiltak. Veieierne oppfordres til å gi tilbakemelding til Målenettverket om det iverksettes tiltak eller ikke, slik at Målenettverket kan vurdere effekt av tiltak og informere publikum om at det er iverksatt tiltak eller ikke gjennom nettsiden Luftkvalitet i Norge. Videre informerer Målenettverket andre anleggseiere som industrivirksomheter ved mistanke om at industri er kilde til avvikende forurensningsverdier. Dialogen med anleggseierne oppleves som god og konstruktiv og vi vil jobbe videre med å opprettholde tett dialog fremover.

Høsten 2024 ble det iverksatt ytterligere tiltak da det var fare for overskridelse av grenseverdiene for svevestøv. Følgende tiltak ble iverksatt:

- Lavere terskel for å varsle veieierne. Dette inkluderte å sende ut varsel selv ved større usikkerhet knyttet til mulig overskridelse av PM₁₀-døgnmiddelverdi.
- Innført samarbeidsmøter med veieierne to ganger årlig (en før veistøvsesong og en etter veistøvsesong). På møtene ble veieierne orientert om status og det ble diskutert ulike problemstillinger.
- Statens vegvesens sin entreprenør fikk høsten 2024 etablert et lokalt anlegg for blanding av MgCl₂. Dette resulterte i kortere responstid fra varsel til støvdemping kunne iverksettes på riksveien. Fylkeskommunen legger ut MgCl₂ på fylkeskommunale og kommunale veier. Fylkeskommunens entreprenør henter MgCl₂ i Oslo-området, men klarer å legge ut støvdemping innen 24 timer etter at varsel er sendt.
- På initiativ fra fylkeskommunen ble det høsten 2024 laget et nytt kart over veier hvor støvdempende tiltak skal prioriteres. Dette skal gi økt koordinering av tiltak noe som kan bedre effekten av støvdemping langs veinettet. Veier som er prioritert er basert på trafikkmengde, fartsgrense samt boliger nær vei (kart er vedlagt). Alle veieierne i Målenettverket for lokal luftkvalitet i Grenland har spilt inn forslag og godtatt kartet.

Flere av tiltakene som ble utført i 2024 har blitt videreført i 2025 og vil bli en fast del av vår rutine frem til revisjon av gjeldene tiltaksutredning.

Vi avholder også årsmøte en gang i året hvor alle anleggseiere deltar. Årsmøtet holdes i mai, hvor anleggseierne får oppdatert informasjon om forurensningssituasjonen og mulighet til å ta opp ulike problemstillinger. Vi opplever både samarbeidsmøtene med veieierne og årsmøtet som nyttig og konstruktivt.

Kommuneplanens arealdel for Skien kommune ble vedtatt 25. mai 2023 og har med punkt om T-1520. Dette punktet følges opp kontinuerlig. Kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune er enda under behandling og skal etter planen vedtas i 2026. Miljørettet helsevern i Grenland blir tidlig involvert i planprosesser i Porsgrunn, Skien, Bamble, Kragerø, Siljan og Drangedal kommuner, hvor de i relevante saker anbefaler at T-1520 gjøres gjeldene i reguleringsbestemmelsene.

Vedlagt er en oppsummering av status for de ulike tiltakene i gjeldene tiltaksutredning. Tabellen samsvarer med tiltakslisten i **Del 2. Handlingsplan med tiltak i tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Grenland**. Følgende anleggseiere har tiltak i gjeldene plan; Porsgrunn kommune (Pk), Skien kommune (Sk), Telemark fylkeskommune (Tfk), Statens vegvesen (Svv), Herøya Industripark (HIP), Yara, Eramet og Heidelberg materials (tidligere Norcem). Anleggseierne har på forespørsel rapportert status til oss. En oversikt over tiltak og status finnes i vedlegg.

Med hilsen

Margrete Saugestad
rådgiver
Annette Solheim
avdelingsleder

Margrete Saugestad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg

Vedlegg 1 - Status på tiltak 2025

Vedlegg 2 - Kart over vegnett med støvdempingstiltak i Grenland